

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1.50 Din. Članstvo „Pov. UJU—Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za samoizobrazbo!

Cela desetletja je med učiteljstvom — strašilo. Duh, ki je hodil okrog ter se dvigal ob naših najslavesnejših, kakor ob najslabših prilikah, je bil — akademska izobrazba. Pred tem duhom smo izgubljali besedo in sklanjali glavo. Bali smo se ga in ga klical obnem.

Letos je ta duh izginil. Na skupščini v Kranju se ni pokazal in nihče se ni spomnil nanj. Ali se ruši staro stebrovje? Ali je res mogoče, da mora tudi to — kakor mnogokaj iz preteklosti — med zavrneno, nepotrebno šaro?

Zahteva po akademski izobrazbi ni bila čista. Ni bila čista, ker ni izvirala zgolj iz težnje po znanju. Učiteljstva ni pri tem gnil nagon, da svoje znanje poglubi, gnala ga je želja za izboljšanjem gmotnih razmer ter za veljavo. Povejmo to odkrito, ker je resnica naposled vedno koristna. Povejmo to odkrito, ker je med učiteljstvom še vedno živ duh kast, smešen in bedast obnem. Še vedno dela trohica uradno priznanega znanja razliko med osnovnim in meščanskoškolskim učiteljem, da niti ne govorimo o razdalji med učiteljem in učiteljem-akademikom.

Bili so časi, ko smo gledali v akademski naobrazbi in uradni uniformi s perjanico in sabljo enakovršenega ideala. Kaj hočemo! Naš stan je tudi imel svojo otroško dobo in iz fevdalnih dni tudi še nekaj vsedlin v krvi, da o človeški nečimernosti niti ne govorimo. Čas je to neusmiljeno pomel, drugod in med nami, in kjer še ni, moramo skrbeti, da pometemo sami.

Danes, ko učiteljše niti od daleč ne zadošča zahtevam izobrazbe našega stanu, bi bila zahteva po akademski izobrazbi učiteljstva še toliko smešnejša. Učitelj tega peresa za klobukom ne potrebuje, posebno pa ne, da bi se z njim bahal o prazničnih prilikah. Praktičen pomen za življenje imajo le najvišji izsledki vede. Le na vrhuncih cveto silne, vekovite pridobitve za človeštvo. Ali jih je vedno ustvarjala ona veda, ki nosi diplomu in zapeljivi akademski naslov? Berite o sholastični disputi v »Leonardu« Merežkovskega, da vidite, česa je včasih možna uradna veda!

Vstal bo kdo in nam očital demagoštvo. Resnica je, da je važnejše povečanje znanstvenega zaklada, znanstvenega spoznanja, kot pa njegovo razširjenje, kakor je važnejša uporaba znanstvenih izsledkov od njih razširjenja. Mislec in iznajditelj sta orodje prasile, ki ju uporablja, da ustvarita človeštvu novih dobrin. S skrbjo in žrtvami dosežeta svoje uspehe, med tem ko učenjaki prepogosto samo ponavljajo, kar je svet že doglal in kar ve. Za to je dobro plačan, če le gleda, da ne plava proti toku, temveč se klanja takozvanemu duhu časa in vplivnim drugom istih misli. To je eno, ako upoštevamo, da nam vseučilišča dajejo neprimerno več razširjevalcev znanja kot pa neodvisnih ustvarjalcev. Tudi vseučilišče ni vedno ščit svobode vede, ampak čisto samo sredstvo za dosego proticivilizatornih predprav.

Drugo je npravi moment. Na tem se more zlomiti vsa akademska izobrazba. Tu je vseučilišče celo daleč pod srednjo šolo. Z vsa akademsko svobodo se udaja franco-

ski vseučilišnik spolnim ekscesom, nemški pijančevanju, italijanski nerednemu življenju sploh. Kaj naj se rodi dobrega iz tega za ljudstvo, kamor se vrne ta pokvarjen inteligentni — cvet? Vsemu razvratu se pridruži še strankarsko zastrupljenje mladine, da prevzamejo naposled vodstvo naroda njegovi najslabši, najnevrednejši. To zlo se je razširjalo pri nas celo na učiteljska, da je bila naša letošnja delegacija prisiljena nastopiti proti njemu s svarilom.

Blesk gloriole akademske izobrazbe ne sme niti enemu izmed učiteljev slepiti oči. Resnično je ne potrebujemo. Toda prav tako zmotno bi bilo, domišljati si, da nam je dalo učiteljske kaj več kot skromno, najskromnejšo podlago one izobrazbe, ki jo mora učitelj doseči, ako hoče upravičeno nositi ta naslov v narodu. Če se bomo zavedali, da nam učiteljske ne more nuditi izobrazbe, ki jo moramo imeti radi dela v ljudstvu in radi neodvisnosti stanu, če bomo vedeli, da prihajamo s svojega učilišča kakor pravi družabni analfabeti v svet, bomo obvarovani najhujših, najbolj žalostnih skušenj na svojih potih skozi življenje.

Zahteva učiteljstva po akademski izobrazbi je morda tudi dokaz, kako pereče

je vprašanje temeljitega izobraženja pripadnikov našega stanu. To vprašanje žge danes naš organizem, to vprašanje je ogromnega pomena za ves naš obstoj. Zadeva usodo stanu samega, zadeva ljudstvo, v katerem delamo. Z njim je zvezana vrsta problemov, ki jih ne bo rešil nihče, ne država, ne stranke, problemov, ki jih bo moralo rešiti le učiteljstvo. Ako hočemo v bližnjem času dorasti svojim nalogam, moramo z mladeniškim žarom in z ustaljeno, jekleno voljo na delo. Ne zanašajmo se na nikogar več, razen na svoje moči. Toliko mladosti je v naših žilah, da gremo preko preteklosti in sedanosti. Kdor noče ostati daleč zadaj, mora z nami. Kdor ni betežen stavec, zlomljen kot Kačur sredi polnega življenja, mora vedeti, da ga kliče naš zvon. Kdor še ni razmetal in zapravljal svojih sil, bo čutil v vseh žilah njegov odmev in bo vstal.

Tovarišice, tovariši! Vabimo vas na tečaj za samoizobrazbo učiteljstva. To ni tečaj, kakor jih je bilo že toliko, ampak je prvi resni poskus, da se stan poglubi v važna življenska vprašanja. Odzovite se, čas je!

Zdravski.

Potek VII. pokrajinske skupščine poverjen. UJU — Ljubljana v Kranju.

Organizacija je danes gospodarsko stabilizirana. — Vsi listi so aktivni. — Stališče delegacije k izpremembi pravil UJU. — Skupščina v Kranju je z novimi delovnimi silami utrdila organizacijo.

(Nadaljevanje delegacijskega zborovanja pop. ob 16. uri, dne 6. VII. 1927.)

Predsednik odpira zborovanje, imenuje nove zapisnikarje tov. Zoro Rakovo in tov. Goleta ter odpira debato o referatu tov. Ribičiča:

»Naš tisk.«

Prvi se oglašuje tov. Ciril Petrovc (Ljubljana), ki povdarja, da bi bilo potrebno temeljito nadzorstvo nad šolskimi knjigami predno izidejo, ker se večkrat dogaja, da iste vsebujejo snovi, ki ne odgovarjajo resničnosti. Učitelj naj daje otrokom navodila, kaj naj čitajo v poznejšem življenju. V to svrhu naj se na vseh šolah ustanove knjižnice za odraslo mladino.

Urednik »Popotnika« tov. Flere (Beograd) pravi, da bi želel ta list preurediti tako, da bi zamoglo učiteljstvo črpati iz njega potrebno pomoč za samoizobraževalno delo. Povdarja, naj vsa društva ustanove samoizobraževalne krožke ter naj vsa predavanja, ki jih člani spoznajo za vredna in potrebna, pošiljajo uredniku »Popotnika«, ki jih bo obelodanil. Kar se tiče nadaljevalnih šol pravi, da kljub obstoju istih nima nikakih poročil o njih delovanju in zato ne more dati v »Popotniku« potrebnih direktiv. V dosego tega hoče otvoriti v listu novo rubriko. Rabi pa zato večji obseg lista, kredit za to in več stalnih sotrudnikov.

Tov. Žagar (Radovljica) utemeljuje potrebo združenja vseh pedagoških kakor tudi mladinskih listov pod enotno skupno uredništvo. Mnenja je, da se v enem listu lahko podajajo verski, kapitalistični in socijalistični svetovni nazor. Potom takih mladinskih listov bi prišla vsa vzgoja v roke učiteljstva.

Tov. Mavrič (Ljutomer) zahteva cenzuro za mladinske knjige, ker izdajajo nekatera založništva mnoge neprimerne knjige.

Tov. Roš (Celje) priporoča naj se k sodelovanju »Zvončka« pritegnejo vsi delavci »Novega roda«, naj se preuredi in vsebinsko izboljša.

Tov. Mencin (Mežica) priporoča naj vsi listi povdarjajo to, kar imamo skupnega, v nazorih kjer gremo narazen, pa naj se pustí vsakemu svoboda. Ugovarja predlogu tov. Žagarja, ker je to neizvedljivo ter predlaga ustanovitev »Mladinske Matice«.

Tov. Peternel (Dol. Lendava) govori o posebnem mladinskem listu za Prekmurje »Slovenska Krajina« ter apelira na tovariše naj ga naročajo.

Končno dobi besedo tov. poročevalec, ki se strinja z debaterji, zavrača samo mnenje tov. Žagarja kot neizvedljivo.

POROČILO STROKOVNEGA TAJNIKA

tov. Josipa Kobala na delegacijskem zborovanju v Kranju 6. julija 1927.

Okrajna učiteljska društva.

Naše poverjeništvo šteje letos 2717 članov, ki so porazdeljeni v 32 okrajni učiteljski društvi in sicer:

	1926	1927	+	-
1. Brežiško-sevniško	81	56		25
2. Celjsko	136	152	16	
3. Črnomeljsko	80	89	9	
4. Dolnjelendavsko	67	72	5	
5. Gornjegrajsko	33	32		1
6. Kamniško	81	102	21	
7. Kočevsko	114	101		13
8. Konjiško	70	57		13
9. Kozjansko	33	39	6	
10. Kranjsko	119	106		13
11. Krško	123	128	5	
12. Laško	105	102		3
13. Litijško	83	74		9
14. Ljubljansko	165	206	41	
15. Ljubljansko okol.	206	227	21	
16. Ljutomersko	71	73	2	
17. Logaško	76	89	13	
18. Marenberško	39	42	3	
19. Maribor mesto	114	116	2	
20. Maribor okolica	113	114	1	

gospod profesor Adolf Gröbming. Zbor mu je poslušen in mu disciplinirano sledi. Kolikor nam je znano, ima zbor v gospodu profesorju Bajuku še drugega pevovodjo. Za zbor, ki bi ne bil dovolj izvežban in splošno muzikalno spreten, bi lahko postala taka izmenjava ob pevovodskem pultu mestoma pri težjih skladbah riskirana in mnogokdaj na kvar dotični pesmi. Toda inteligentni pevski družini, kakor je ta, je to samo v spodbudo, da ne poje priučenih pesmi nikdar šablonsko, ampak da trajno pazi na vsak gib vodečega dirigenta. Dobra, a ne lahka šola pa je to tudi za vsakega izmed pevovodij, ker se mora nehoti prilagoditi dobrim svojstvom, ki jih ima njegov sodrug, zakaj vsak dirigent si zamisli izvajanje skladbe po svoje.

Mešani in ženski zbor ter pevovodja so bili opravičeno deležni iskrenih in burnih ovacij za izreden glasbeni užitek. Ker pevci in pevke ne morejo imeti vsled oddaljenosti dovolj rednih skupnih vaj, ki so združene še po vrhu z gmotnim požrtvovanjem, so vredni tem večjega občudovanja in priznanja.

K sklepu še to-le:

Slovenski učiteljski zbor je zamišljen po vzoru pevskega zbora moravskih učiteljev. Ta pa ima to zavidanja vredno prednost, da njegovi člani krajjevo niso tako oddaljeni drug od drugega, kakor so raztreseni po krajih pevci in pevke slovenskega učiteljskega pevskega zbora, ki je šele na

21. Mežiško	49	53	4	
22. Mursko-soboško	102	77		25
23. Novomeško	101	115	14	
24. Ormoško	58	56		2
25. Ptujsko	129	119		10
26. Radovljiško	102	58		44
27. Slovenjebistriško	70	65		5
28. Slovenjgraško	30	36	6	
29. Svetolenartsko	46	49	3	
30. Šmarsko-rogaško	72	31		41
31. Šoštanjsko	41	43	2	
32. Vranksko-savinjsko	36	38	2	

Skupaj 2745 2717 176 204

Ti podatki nam kažejo, da se je naše članstvo sicer znižalo za 28 članov, kar pa izvira iz tega, ker se je brezpogojno črtalo one, ki niso točno poravnali članarine. Ako pa primerjamo stanje članstva v začetku šolskega leta 1926/27, ki je šlo 2515 članov, z današnjim stanjem 2717 članov, vidimo, da je članstvo naraščalo mesec za mesecem in naraslo do danes za 202 člana.

To število bi se lahko še zvišalo, ako bi vse učiteljstvo prešnila stanovska zavest. Iz »Letnega poročila« sem pa spoznal, da je v Sloveniji še mnogo učiteljev in učiteljic, ki sploh niso organizirani.

Delovanje okrajnih društev

je bilo pri večini prav živahno. Marsikatero društvo je zborovalo redno skoro vsak mesec, mnoga vsak drugi mesec, ostala pa tri- do štirikrat na leto. Vseh zborovanj so priredila društva 168, na katerih je bilo navzočih povprečno po 70% članov. 159 predavateljev je imelo 174 predavanj. Ako primerjam te številke z onimi prejšnjega poslovnega leta, vidim, da so narasla zborovanja in predavanja, kar je veselo znamenje. Navedeni podatki niso popolnoma točni, številke prej ko ne prenikze, ker so nekatera društva upoštevala zborovanja le po novem letu 1927. Naše poslovno leto traja od skupščine do skupščine. Treba je torej upoštevati pri poročilu ves čas, vse poslovno leto.

Ako motrim predavanja, vidim, da so večinoma vsa znanstvena, pedagoška, upoštevala predvsem delovni princip pri pouku v šoli, znanje, da hoče slediti učiteljstvo modernim načelom pri poučevanju. Mnogo predavanj je bilo praktičnega značaja. Živahnije, globlje bo postalo življenje in delovanje v naših društvih, ko začnemo izvajati delovni program v zmislu današnjega referata.

Prosvedni odseki obstoje pri 15 društvih, pedagoški krožki pri 8 društvih, katerih delovanje je bilo jako živahno.

Mnoga društva so priredila za svoje članstvo vednevene tečaje za rokotvorni pouk.

Iz poročil je razvidno, da je članstvo splošno dobro skrbelo za svojo nadaljnjo izobrazbo. Zale, da se to delo ni širilo doslej sistematično in programatično ter so ga ovirali notranji organizacijski boji, ki so pa sedaj skoro popolnoma prenehali.

Poverjeništvo je bilo z društvii v vednem stiku. Razposlali smo mnogo okrožnic. Člani vodstva poverjeništva in ostali člani ožjega sosveta so obiskovali pogosto zborovanja okrajnih učiteljskih društev ter dajali na njih razna poljasnila in navodila, kar je bilo z ozirom na položaj neobhodno potrebno. V podrobnejše poročilo o delovanju okrajnih učiteljskih društev se ne morem spuščati.

Nadalje poda strok. tajnik poročilo, ki ga je iznesel na seji širjega sosveta v Celju, dne 2. febr. 1927 ter so tozadevni podatki v Uč. tov. št. 28, od 17. febr. 1927 tičeče se tekočih dogodkov.

Spravni odbor.

Iz vzroka, ker priznavamo vsako opozicijo, ki se uveljavlja po legalni poti, nikakor pa ne moremo priznati spravni odborov, ker jih ne predvidevajo naša pravila, je moral ožji svet odkloniti razpravljanje in sklepanje o okrožnici »Spravnega odbora«, ki jo je podpisalo 7 tovarišev iz Maribora in bližnje okolice. Odklonilo stališče je zavzela velika večina naših okrajnih društev.

pohodu. Tudi se od prvih zahteva, da nastudirajo določene pesmi sami doma do zadnje natančnosti, pevovodje skrb je le, da pri skupnih vajah vse izgleda in združuje v harmonično enoto.

Do enakosti je iz navedenega ob sebi umevno še dolga pot, toda zbor je tu in njegov pričetek ima v glavnem vse dobrine, ki nam vzbujajo najboljše nade. Naj se zbor glasovno čim hitreje izpopolni, zlasti naj se pritegnejo k zboru sveži prvi tenorji, ki jih z dobro voljo ne bo težko dobiti. Pozneje ne kaže članstva izpreminjati, ker je za eliten pevski zbor potreba stalnih pevcev in pevki z gotovim številom. Le kadar kdo iz utemeljenega razloga odpade, naj se vrzel izpopolni do določenega števila z najboljimi izmed najboljših, ki pa morajo biti za vstop že izbrani. To bi bil nekaj zbor nesmrtnih.

Vsega ostalega slovenskega učiteljstva, ki vsled česar koli ne more v ta pevski zbor, je pa tovariška dolžnost, da ga gmotno podpirajo, zakaj iz nič še nikdar ničesar ni bilo. Pevski zbor naj učiteljstvo v to sam zainteresira s tem, da prireja od časa do časa turneje po vseh okrajih obeh oblasti. Je prav gotovo, da kdor to vsestransko idealno pevsko četo čuje samo enkrat, ne bo odtel več stal nem in mrzel ob strani.

V Kranju, meseca julija 1927.

LISTEK.

Koncert učiteljskega pevskega zbora v Kranju.

Povodno pokrajinske skupščine Udruga Jugoslovenskega Učiteljstva je priredil učiteljski pevski zbor v zelo akustični sokolski dvorani v Kranju v sredo, dne 6. julija t. l. zvečer odlično uspeli koncert, ki so ga posetili vsi sloji meščanstva in seveda tudi udeleženci učiteljske skupščine. Zelo posrečena je bila misel, da se je določil koncert po dveh dneh intenzivnega notranjega stanovskega organizacijskega dela kot nekaj duševni odmor tik pred zaključnim manifestacijskim dnevom.

Prostrana dvorana in galerija sta bili popolnoma razprodani.

Mešani zbor je štel okrog 60 tehnično prav zadovoljivo izvežbanih pevcev in pevki. Sopranj in alti so lepo ubrani, basi impozantni in polno zveneči, tenorji pa šibkeji. Zaradi maloštevilnosti prvih tenorjev je skoro gotovo izostal edini na sporedu se nahajajoči Zgancev moški zbor »Zibu hajuc«. Zboru se ni poznalo utrujenosti, četudi je imel pred koncertnim nastopom dvadnevno izčrpano pevsko vajo. Vse umetne in narodne pesmi iz slovenske, hrvatske in srbske vokalne glasbe, so bile podane sigurno, vsebinsko in glasovno hvalno naštudirane,

izgovarjava je bila pravilna, intonacija pa točna in čista.

Mešani zbor je pričel koncertni spored s prikupljivo in vabljivo narodno po E. Adamiču harmonizirano pesmijo »Vsi so prihajali«, ki je tesno objela z ljubkimi akordi in takoj očarujoče pritegnila nase hvaležno poslušalstvo, zato nam ni bilo žal za iz sporeda odmaknjeno narodno popevko »Maro«. Prav tako nam je sredi koncerta posebno prijala tudi njegova »Vipavska«. Res, vsi so prihajali, le našega Adamiča ni bilo, dasi prihaja sicer v Kranj tako rad.

Najučinkoviteje je bila prednašana »Vragova nevesta«, kjer je zbor pokazal veliko izurjenost in mogočen polet, v ff vsvo svoje pevsko silo, v pp pa čustveno milino. Tudi ostali mešani zbori so ugajali vsled pestrih melodij in našim ušesom še ne prav vajenega izrednega besedila. Izmed teh je prednačila »Jadovanka za teletom«, ki se je morala na splošno željo ponoviti. V pesmi »Teško travice se je odlikovala solistka gospa Bajukova, dasi ta mala vložka ni tako, v kateri bi mogla izšolana pevka pokazati svoj polni razmah.

Ženski zbori s spremljevanjem klavirja, ki so bili zaradi raznoličnosti programa umestni, so dosegli v vsakem oziru prav lep uspeh. Pri klavirju je bil gospod Svetel, ki je že znan kot izurjen spremljevalec.

Koncert je vodil temperamentno, z zanosom, samozavestno in s finim občutkom

Novoustanovljeni okrajni društvi.

Nameste izstopivših društev v radovljiškem in smarsko-rogaskelem okraju je poverjenišvo ustanovilo novi društvi z imenom »Sresko učiteljsko društvo UJU za Radovljico«, oziroma »Smarje-Rogatec«. Predsednika in delegati teh dveh društev so danes navzoči na delegacijskem zborovanju. Njih društveno delovanje je prav intenzivno in živahno. Pozdravljeni borci!

Delovanje poverjenišva po skupščini.

Naj prečim sedaj na delovanje poverjenišva in ožjega sosveta po celjski skupščini. Povdarjam predvsem, da se posamezni odseki na skupščini niso temeljito poglobili v svoje delo. Oddali so sklepe in resolucije, iz katerih ni bilo razvidno, ali so bili sprejeti ali odklonjeni. Zapisnik o seji odsega so spisali le nekateri. S sklepi in resolucijami sta se bavila poverjenišvo in ožji sosvet v več sejah. Zavleklo se je to tako, da smo privedli končno do zaključka, ne objavljati jih, pač pa preiti k realizaciji. Ureditev je poveril ožji sosvet tov. Ribičiču, ki je sestavil na temelju njih delovni program poverjenišva in organizacije. Postavili smo referat kot posebno točko na dnevni red seje širjega sosveta, v Celju 2. svečana t. l. Referat je bil v celoti objavljen v Učit. Tovarišu.

Za popolno realizacijo tega programa je potrebno večletno delo, intenzivno delo. Kako naj organizacija to delo vrši in izvrši, je bil predmet večdnevnega posvetovanja pri poverjeništvu v posebni anketi. Anketa je prišla do zaključkov, ki so obsežni v referatu »Podrobni delovni program v smeri stanovskega dela s posebnim oziranjem na okrajna uč. društva«, ki ga je danes razvijal tov. Pahor. Sklepi in resolucije, ki so sledile poročilu, so vam znane. Izpolnjevali ta referat ostala poročila, ki smo jih stavili na dnevni red letošnje pokrajinske skupščine, t. j. Naš tisk in Vzgoja kmetijske mladine po šolski dobi. Ako vse to izvedemo, bomo lahko smelo govorili o resničnem prerojenju našega članstva in po njem organizacije sebi v čast in ponos, narodu in državi v korist.

Gospodarsko stanje poverjenišva.

Na lanskim pokrajinski skupščini izvoljeni revizijski odsek je izvršil le deloma svoj nalog s tem, da je ugotovil gospodarsko stanje poverjenišva za leto 1924, 1925 in I. polovico 1926 in stanje Zvončka za leto 1924, dočim stanja Zvončka za leto 1925 ni mogel še izvršiti. Natančne rezultate vam bo podal blaginjak v svojem poročilu.

Učiteljska tiskarna.

Kakor za vsako stranko tako je neprecenljive važnosti tiskarna tudi za učitelstvo in njegovo organizacijo. Ako jo izubimo, jo bomo težko pogrešali in zopet pridobili. Za njen obstanek in prospek je treba skupnega, smotranežja in umnega dela ter dobrega gospodarstva. V upravo morajo priti le najboljši in najsposobnejši tovariši brez ozira na desno in levo, tovariši, ki imajo zaupanje vsega učitelstva.

Poverjenišvo je opozorilo upravni svet in nadzorstvo Učiteljske tiskarne na vse nedostatke, predlagalo že leta 1926 sklicanje izrednega občnega zbora in znižanje zadruškega deleža na 100 Din, ki jih plača lahko vsak učitelj in učiteljica. Le tedaj bo tiskarna res Učiteljska, kadar bo last vsega učitelstva, iz katerega črpa svojo moralno moč in silo.

Na občnem zboru, ki se je vršil 13. aprila t. l. smo se ponizali do skrajnosti. Pokazali smo svojo dobro voljo za sporazumno delovanje in glasovali enodušno za tovariša, ki nikakor ni užival zaupanja pri našem članstvu. Naš edini pogoj je bil, da kooptira upravni svet tov. Gruma. To se ni zgodilo. Pod silo razmer in nastalega položaja je odstopil upravni svetnik g. Luka Jelenc. Zahtevali smo, da vpokličemo na njegovo mesto v upravni svet tov. Gruma, a večina sedanje uprave U. T. je to ponovno odbila. Ker se ni izvedel sklep rednega občnega zbora, je odstopil celo tov. Gnuš, ki ima neprecenljive zasluge za obstoj in prospek tiskarne.

Proti takemu postopanju je moralo poverjenišvo (kot zadružnik) zavzeti najodločnejše stališče, ker ni mogel dopustiti takega omalovaževanja. Sklenilo je predlagati delegaciji, da s 15. julijem odpoveduje Učiteljski tiskarni tisk vseh svojih publikacij in se izseli iz svojih dosedanjih poslovnih lokalov, ako se ne ugodno upravičenim zahtevam. Odločitev tega sklepa prepuščamo delegaciji, ki bo prejela poseben predlog večerajšnje seje širjega sosveta. Z vsestranskim skupnim, sporazumnim in intenzivnim delom, z moralno podporo od strani vsega učitelstva lahko popolnoma stabiliziramo za naš stan in organizacijo prevažno podjetje. Naša organizacija je storila od svoje strani v polni meri svojo dolžnost. Za to že danes odvrča odločno vsako odgovornost od sebe.

Nova pravila UJU.

Učiteljski Tovariš št. 46 je prinesel nov projekt pravil UJU. Treba je bilo mnogo dela in truda, preden se je to izvršilo. Nov projekt temelji na smernicah, ki jih je iznesel na lanskim državnim skupščini v Beogradu tov. Skala. Ker bo sam podrobneje poročal o pravih, ne bom izgubljal nadaljnjih besed.

Mladinsko slostvo.

Izmed najvažnejših predlogov naših društev omenjam predlog marenberškega učiteljskega društva za ustanovitev Šolske ali Mladinske matice. Da obstoja naravnost živa potreba po instituciji, ki bi nas sistematično in po nekem programu zalagala z dobriimi mladinskimi spisi, ki bi ustrezali tako v vzgojnem kakor v umetniškem oziru vsem zahtevam, o tem smo vsi prepričani. Zato si je poverjenišvo osvojilo to misel, o njej razpravljalo in izdelalo pravilnik Mladinske matice kot podjetje organizacije. Delegacija naj o tem dokončno sklepa in izvoli odbor.

Pravnoobrambne zadeve članstva.

V pravnoobrambno oziru smo podvzeli vse korake, ki so bili mogoči v danih razmerah. V mnogih slučajih smo posredovali na merodajnih mestih ter zahtevali, da se popravijo storjene krivice. Omenjam tu slučaj Mörderdorferjev. Dosegli smo preklic kazenske premeditve, ki je bila popolnoma nezakonita, nismo pa mogli preprečiti premeditve po čl. 71. Premočne sile so bile na delu proti Mörderdorferju.

Napravili smo vloge za priznanje doklad upraviteljem, za izenačenje draginskih doklad poročenim učiteljicam, za ločitev prosvetne uprave od politične, za pravilno tolmačenje namestitve po čl. 71, za enotno oceno učitelstva, vlogo proti ločitvi učiteljskih zakonskih parov, proti neprestanim personalnim izpremembam v prosvetni

upravi, protestirali smo proti uredbi glede disciplinskih sodišč, ki jemlje učiteljicam pasivno volilno pravico, ponovno smo odposlali vlogo glede šolskih proračunov in ustanovitve obl. nadzornika za šol. vrtove v mariborski šolski oblasti, napravili vlogo za zboljšanje šolskih razmer v Prekmurju. Dosegli smo odločbo ministra prosvete, da se prostori v šolskih zgradbah prvenstveno uporabljajo le v šolske svrhe, za druge pa le tedaj, ko je popolnoma ustrezno zahtevi po dovoljnim številu šolskih prostorov. Na našo vlogo je g. minister tudi odločil, da sme uporabljati učitelstvo šolske prostore za prosvetno delovanje med narodom. Izvršili smo nešteto posredovanj ustno in pismeno v zadevi plač, povijše, pravičnega štetja let itd. Predalec bi zašel, ako bi hotel vse navesti. Skušali smo realizirati vse predloge in sklepe celjske skupščine ter se ravnati po njih. Opozorim tu na razna poročila in notice v Učit. Tovarišu in v Narodni Prosveti ter na poročila Izvršnega odbora, kar vse kaže, da smo izvršili mnogo organizacijskega dela v prid vsemu organiziranemu članstvu.

Delovanje poverjenišva in ožjega sosveta.

Da smo mogli izvršiti vse delo v organizaciji je bilo treba mnogo truda. Ker ni moglo, niti smelo vodstvo poverjenišva reševati vsih zadev samo, smo morali sklicevati redne seje ožjega sosveta. V vsem je bilo 10 sej ožjega in 2 sej širjega sosveta. Koliko dela smo izvršili, ste se lahko prepričali iz tozadnjih sejh poročil v Učit. Tovarišu. Kako je naraslo delo pri poverjeništvu, se lahko prepriča vsakdo tudi iz opravičnega zapisnika, ki šteje 1588 števil brez dopisov, ki so došli na upravnik in blaginjaka, na Narodno prosvetni odsek in uredništvo Učit. Tovariša, dočim je štel prošlo poslovno leto le 940 števil.

Omenim naj tu, da nisem zmogel več sam vsega dela. S proračunom za II. polovico poslovnega leta smo pritegnili za pomoč tov. Gregoriča in mu izročili v reševanje vse zadeve, ki so pravne in materialnega značaja: štetje let, povijše itd. Njegov delokrog se v bodočem poslovnom letu še nekoliko razširi.

Poslovanje okrajnih uč. društev.

Vse to delovanje pa bi se še bolj dvignilo in poživilo, da so vsa društva točna v svojem poslovanju. Zato mi oprostite, ako se obračam tu do vseh društvenih funkcionarjev, in prosim, ko bi skrbeli za redna, točna obvestila in pravočasne odgovore. Tako moram na žalost povedati, da smo prejeli zadnje članske sezname šele meseca aprila, čeprav je bil termin 15. septembra. Koliko jeze in nepotrebnega pisanja, pa tudi zabavljanja bi si prihranili, ko bi imeli pravočasno v rokah vse članske sezname. Da se je to zgodilo, bi bili že davno uredili redno prejemanje listov in odpadli bi bile lahko reklamacije. Prosim zato, da sestavite imenike vsaj tekom septembra in jih pošljete poverjeništvu. Zavedajte se, da se začne novo poslovno leto že 1. julija in ne 1. januarja. Ko bodo sprejeta nova centralna pravila, bo treba po teh urediti tudi pravila okrajnih društev in določiti poslovno leto pri vseh društvenih enako, t. j. od 1. julija do 30. junija.

Omenim naj tudi »Letno poročilo«. To je bilo treba predložiti najkasneje do 15. junija. Termin bi se moral glasiti do 10. junija zato, ker je moralo poverjenišvo poslati svoje poročilo izvršnemu odboru za Glavni letni izveštaj do 15. junija. Toda 15. junija je prejelo poverjenišvo šele 21 poročil, dočim 11 društev poročila ni poslalo. Zadnje sem prejel šele 27. junija. Prosim tudi tu vestnosti in točnosti.

Sklepi in predlogi okrajnih društev.

Dalje prosim tov. predsednike in tajnike, naj tedaj, ko pošiljajo poročila o svojem društvenem zborovanju uredništvu Učit. Tovariša, ne pozabijo tudi na poverjenišvo. Ne potrebujemo celotnega poročila, ampak samo sklepov, predlogov in resolucij, ki naj pridejo v razpravo pri ožjem ali širjem sosvetu. Le redka so društva, ki to delajo. Zadolžite se 1/4 ali 1/2 pole.

Isto velja tudi za društvene odbore. Ko se ti konstituirajo, ne pozabite takoj to sporočiti poverjeništvu. Poleg imena dostavite funkcijo, značaj in bivališče. To moramo imeti, ker sicer nam ni mogoče poslovati. Ako tako delate, olajšate in prihranite poverjeništvu mnogo dela. Potrebno se mi je zdelo to povedati. Preidem naj sedaj še k drugim točkam, ki zadevajo našo organizacijo. Predvsem je to

Centralna knjižnica UJU pov. Ljubljana.

V letošnjem letu se je nadaljevalo lanj započeto urejanje in popisovanje knjižnice. Knjižnica je sedaj popolnoma urejena, a popisana še ni vsa na novo. Dosegli smo osnovni katalog (kartoteka) 1220 inventarnih števil s 1696 zvezki. Nepopisanih je še nekaj nad 1200 zvezkov.

Knjižnica se je letos pomnožila za 72 knjigi, ki so bile darovane od raznih strani. Za knjižnico bi bilo potrebno vrtirati gotovo vsoto denarja, ki bi se porabila za vezavo knjig posebno onih, ki predstavljajo kako večjo vrednost. Naproša pa se ob enem vse tovariše, da darujejo knjižnici knjige, posebno starejše šolske in pedagoške, ki jih sami več ne potrebujejo.

Novi učni načrt.

Kakor znano je predpisalo ministrstvo prosvete v začetku šolskega leta 1926/27 nov učni načrt za osnovne šole, ki se v marsičem razlikuje od dosedanjih. Izdelan je bil naglo in površno brez sodelovanja UJU in glavn. prosvetnega sveta. Javnost ni o njem ničesar vedela, zato tudi ni imela prilike izjaviti se o njem. Učitelstvo je bilo z njim nezadovoljno in ga je obsodilo. Na protest učitelstva so odločili merodajni činitelji, naj velja samo za tekoče šolsko leto, nato pa naj se podvrže reviziji. Glavni prosvetni svet naj izvrši potrebne korekture v sporazumu z našim Udruženjem, da se izdela definitivni program. Izvršni odbor je objavil ta načrt v Narodni Prosveti št. 42, 43 in 44, in prosil, da pove učitelstvo o njem svoje mišljenje.

Osutek novega šolskega zakona.

Koncem septembra 1926 je prejelo poverjenišvo od Izvršnega odbora UJU v Beogradu projekt novega šol. zakona, ki ga je nameraval izvršni odbor predložiti takratnemu ministru prosvete g. Trifunoviću. Načrt je bil isti, kakor je bil priobčen v Učit. Tovarišu št. 22 od 4. junija 1925, samo da so bile vanj vnešene izpremembe, ki jih je sprejela skupščina UJU v Subotici. Izpremenjena so bila tudi nekatera druga mesta.

Anketa pri poverjeništvu UJU — Ljubljana je stavila svoje pripombe v zmislu zahtev, ki so jih stavila okrajna uč. društva leta 1925. Komaj pa ga je poverjenišvo vrnilo z nekaterimi svojimi izmenami in dopolnitvami, že je izšel nov

projekt šolskega zakona, ki ga je izdelal po naročilu prosv. ministra g. Radica načelnik osnovne Nastave dr. Sigismund Čajkovec, prof. na višji ped. školi v Zagrebu.

Načrt smo ponatisnili. Izšel je kot priloga Učit. Tovariša št. 17 z dne 2. dec. 1926. Vse učitelstvo smo pozvali k sodelovanju. Medtem je sklicalo tudi ministrstvo prosvete posebno komisijo, ki je predelavala ta načrt. V komisiji je bil tudi tov. Fiere. Komisija je že izvršila svoje delo.

Poverjenišvo je prejelo predlog zakona o narodnih šolah, ki ga je predložil g. minister prosvete Trifunović narodni skupščini v razpravo.

Na seji širjega sosveta v Celju 2. svečana izvoljena anketa, obstoječa iz tovarišev Dimmika, Dolgana, Hočevarja, Mencina, Polaka in Mirka Vaude je delovala od 12. do 15. svečana in dovršila svoje delo. Podrobno izdelani osutek šol. zakona smo poslali Izvršnemu odboru, vsem slovenskim poslanskim klubom v narodni skupščini, kakor tudi nekaterim posameznim poslancem.

Zveza državnih nameščencev

je v minulem poslovnom letu posvetila vse sile organizaciji državnega uradništva. To se ji je v polni meri posrečilo.

Sprejela je nov statut za činovniški savez vsega državnega uradništva v državi in nova pravila za zvezo državnih nameščencev v Sloveniji. Temelji činovniškemu savezu so pokrajinske zveze in teh strokovne organizacije.

Na podlagi tega se ji je posrečilo v Sloveniji v tej kratki dobi pritegniti skoro vse strokovne organizacije v svoj krog tako, da je narasla zveza od 3237 članov na 7975 članov, prijavljene so pa nove strokovne organizacije, ki bodo v kratkem uredile svoje obveze tako, da bode tekom par mesecev štela zveza drž. nameščencev za Slovenijo okrog 10.000 članov. V državi je doslej organiziranega nad 40.000 državnih uradnikov.

V organizacijskem oziru torej organizacija državnih nameščencev leto za letom napreduje in je to prvi temelj za nadaljnje uspehe. Ni pa zveza še dokončno tako urejena, da bi lahko v vsakem primeru tako nastopila, kakor bo to potrebno. To silo ji moramo dati še mi. Pravkar izdeluje zveza elaborat za revizijo uradniškega zakona in razvrstilno uredbo, pri čemer sodeluje tudi naša organizacija.

Na našo okrožnico št. 107 so se odzvala skoro vsa okrajna uč. društva ter javila svoj pristop k zvezki, ker so smatrala za neobhodno potrebno, da utvarimo enkrat enotno fronto vsega državnega uradništva v državi. Ona naj bi bila naša zaščitnica v vseh vprašanih, ki so skupna nam vsem. Preko nje bi se ne smelo izvršiti ničesar. Organizacija je strogo stanovska in nezavisna od političnih strank.

Zavedajoč se, da je naša organizacija močna in preizkušena, so nam poudarili predsedstvo, kar smo mi odklonili. Naše združenje zastopa v njej tov. poverjenik. Poleg njega je v odboru tudi tov. Dimnik kot urednik Učit. Tovariša.

Naš tisk.

Tisk je danes velesila, ki vodi vse. Zato bi bila naša organizacija brez listov mrtva. Skoda le, da ne moremo izdati vsih listov vsaj v istem obsegu in v istem številu kot prej. Slabo gospodarsko stanje poverjenišva iz prejšnje dobe nas je prisililo, da smo morali opustiti začasno Prosveto in Omladino. Več o našem tisku ste itak slišali pri zadevnem referatu.

Nameščanja in premeščanja učitelstva.

Kljub prošnjam in protestom se ponavlja leto za leto stara pesem. V začetku šolskega leta ima marsikatera šola več učnih oseb nego razredov, dočim so zopet druge šole brez učitelstva. Temu so krive prosvetne oblasti same, ki nimajo nobenega pravega katastra o učnem osebju. Dalje je krivo temu nedostatku dejstvo, da se ne izvrše imenovanja pravočasno tako, da bi moglo biti učitelstvo na svojem mestu že takoj v začetku šolskega leta. Vedne pritožbe so šolska oblastva upoštevala in letos že izvršila zadevna imenovanja.

Bolj nego to razburja učitelstvo

redukcija razredov in šol.

ki jo je zaukazalo ministrstvo prosvete. V ljubljanski oblasti predvideva redukcija ukinitve okrog 50 razredov in, vzporedno, dočim se v mariborski oblasti ne bo ukinal noben razred, ampak se bodo posamezne šole razširile tako, da bodo lahko dobile one učne osebe iz ljubljanske oblasti, ki bodo reducirane, službo v mariborski oblasti. Podvzeti pa moramo vse korake, da se ne bodo reducirale one šole, katerih razredi so sistemizirani in za katere se zavzemajo lokalni faktori, da jih hočejo še nadalje vzdrževati.

Pevski zbor učitelstva UJU.

O njem ne bom mnogo govoril. Poznate ga vsi dobro. Organizaciji je prepotrben za umetniško udeleževanje učitelstva in za vzgojo naroda. Z zborom mora stan pridobiti na svojem ugledu ne le pri inteligenciji, ampak tudi med širokimi plastmi našega naroda. Dokaz temu bodi učiteljski pevski zbor na Češkem in Moravskem.

Doslej je javno nastopil v Ljubljani, Trbovljah, v Št. Vidu, povsod s prav lepim uspehom. Odzval se je radevolje pozivu ožjega sosveta s prireditvijo koncerta na večer današnjega delegacijskega zborovanja. Tovariši pevci in tovarišice pevke žrtvujejo mnogo časa in sredstev za prospek zbora. Zato je naša dolžnost, da ga podpiramo, ne le moralno, ampak tudi gmotno, saj je del naše organizacije in nosi njeno ime. Več okrajnih društev je sklenilo podpirati ga z 1 Din mesečno od člana. Sklepa pa se ne drže, ker je prejel glavni blaginjak prispevke le od par društev. Zaradi naše brezbriznosti je njegov obstoj ogrožen.

Naše socialne in gospodarske ustanove.

O teh ne bom izgubljal časa, ker smo danes že slišali temeljita poročila in obširno debato. Naša kardinalna zahteva je: Vse učiteljske gospodarske in socialne ustanove spadajo v okvir organizacije in so njena last, vsak član organizacije bodi ob enem tudi član vseh gospodarskih in socialnih ustanov.

Prosvetno in samoozboževalno delo učitelstva.

Prosvetno in samoozboževalno delo učitelstva sem že nekoliko omenil pri poročilu o delovanju okrajnih učiteljskih društev. Da to delo poglobimo, treba novih potov, novih sil. Začrtal smo si jih danes, ako jih bomo izvedli, napravili bomo velik korak naprej. Ker smo o vsem tem že slišali, hitimo dalje k

preustrojitvi naših učiteljšč.

O njej je razpravljalo ožji sosvet na svoji seji dne 25. in 26. septembra 1926 ter zavzel svoje

programno stališče, ker je vprašanje našega naraščanja in njegove izobrazbe eno najvažnejših poglavij našega stanovskega programa. Zato je naša dolžnost, da se v stanje večji meri kot doslej brigamo za ustroj in mnoge naših učiteljšč, za napredek dijaštva na njih, za namestitev profesorjev in ravnateljev in njih delovanje.

Znanstveni nivo učiteljšč se mora dvigniti na stopnjo drugih srednjih šol. Učna snov pa naj se prilagodi praktičnemu življenju in prosvetnim nalogam učitelja med širokimi plastmi našega naroda. V prvi letnik naj bodo sprejeti le taki gojenci, ki so duševno popolnoma zreli in je njih moralna kvalifikacija neoporečna.

Da pa dobimo res dober naraščaj, le naša dolžnost obračati pažnjo tudi na moralne in socialne razmere med dijaštvom ter preprečiti brezvestno zvajanje dijaštva v strankarsko politični boj. Za razčiščenje tega vprašanja je priredil po naši inicijativi pedagoški krožek v Mariboru o Vel. noči posebno anketo. Svoje programno stališče smo javili vsem merodajnim faktorjem.

Izpregovorim naj sedaj še nekoliko o

določbah novega finančnega zakona.

O teh je pisal Učit. Tovariš v št. 35 in 37 prav obširno. Zato ne bom ponovno navajal podrobno vseh določb, ampak se omejil le na nekatere važnejše, zlasti one, ki sekajo globoke rane v naš materialni položaj.

Ena izmed najobčutnejših je ona, ki podaljšuje našo službeno dobo na 35 let. S tem je anulirana tozadevna zakonita določba zakona o narodnih šolah iz leta 1903, proširjena na vsa država, ki je določala 32 službeni leti.

Druga važna določba je ukinitve sprejemanja novincev v državno službo, ki bo globoko zadela marsikatero našega člana, ker ne bo mogel spraviti otroka po dovršenih študijah h kruhu.

Bridek je člen 180 II., ki določa, da ne pripadajo osebne in rodbinske doklade onim upokojencem, ki so bili upokojeni, predno so imeli 15 let efektivne službe, a 1. septembra 1923 niso bili stari 45 let. Prizadeta bo s tem marsikatera upok. učna oseba.

Člen 135 pooblašča prosvetnega ministra, da izda edinstveni načrt za vse šole. Nikjer pa ne določa, naj bi ga izdal sporazumno z učitelstvom.

Po členu 137 bo dovoljen onim učnim osebam, ki hočejo nadaljevati svoje študije na višji ped. šoli le potreben dopust, izgube pa pravico do plače.

Člen 146: Seltveni stroški ne pripadajo onim učiteljem, ki so dobili mesto po razpisu na lastno prošnjo.

Člen 180, pooblašča ministrski svet, da sporazumno s finančnim odborom Narodne skupščine potom uredbe lahko izberemo in dopolni odredbe činovniškega zakona.

Na temelju čl. 108 a in b sta bili izdani odredbi glede disciplinskega sodišča in pa glede ustanovitve krajevnih in oblastnih šolskih odborov. Proti obema odredbama je poverjenišvo zavzelo svoje stališče.

Tako vidimo, da leto za letom izpreminjajo zakonji o dvanajstih in finančni zakonji določbe drugih važnih zakonov, proti čemur moramo odločno ugovarjati in povzdigniti svoj glas.

Ako dodam k temu še neizplačane razlike, odteljal za poplavo, razne zaostanke, ki spadajo v partijo 55, se naše materialno stanje kljub našim protestom leto za letom slabša. Krivi smo tega sami, ker se prerekaemo za razne sence, dočim pozabljamo na stanovsko zavest in solidarnost, kar gospoda, ki nam reže kruh, prav dobro pozna. Kadar se bo strnilo vse učitelštvo, vse državno uradništvo v enotno fronto, bo ta nepremagljiva in nihče ne pojde preko nje. Sami si režemo svoj kruh. Zato vsi, prav vsi v našo stanovsko organizacijo, vsi v enotno fronto vsega državnega uradništva.

Ne smem pa prezreti tudi prigobitev. Predvsem omenjam tu

kontraktualne učitelje.

Poverjenišvo je ponovno posredovalo pri merodajnih činiteljih glede ureditve njih prejemkov. Doseglo je, da je izdal ministrski svet odredbo o sprejemu kontraktualnih učiteljev v državno službo in o ureditvi prejemkov. Kot nagrado je odredil letno vsoto Din v višini, sorazmerno rednim službenim prejemkom aktivnih učiteljev z isto službeno dobo, kakor jo ima imenovani kontraktualec, z ostalimi draginskimi dokladami. S tem je rešen njih materialni položaj.

Glede državljanstva smo napravili posebno vlogo. Upamo, da tudi v tem oziru uspemo. Še nekaj besed o

učiteljih, ki so doslužili kadrski rok.

Naša organizacija se je že večkrat bavila z vprašanjem onih učiteljev, ki so bili vpoklicani k odslužitvi kadrskega roka in z njih nameščanjem po odslužitvi. Napravila je več zadevnih viog na pristojna mesta.

Ministrstvo prosvete se je poslužilo čl. 328 fin. zakona in prosilo ministrski svet, naj odobri, da bo prosvetnemu ministru mogoče namestiti one učitelje, ki so dovršili zrelostni izpit in odslužili kadrski rok, ker je mnogo šol in razredov brez učnih moči. Ministrski svet je ugodil prošnji. Več tovarišev je že nameščenih.

Poverjenišvo je skoro docela uspela tudi akcija, nanašajoča se na

redukcijo sreskih šolskih nadzornikov.

Ko smo izvedeli za mnenje ministra prosvete, smo takoj razposlali na vse nadzornike okrožnico in jih prosili podatkov. Z izjemo dveh so nam vsi odgovorili in poslali potrebne podatke. Spomenico smo izročili osebno g. ministru prosvete. Uspeli smo toliko, da se uklneta v ljubljanski oblasti le togaški in radovljiški nadzorovalni okoliš, v mariborski pa le mežiški in konjiški. Vse drugo ostane.

Kmetijske in gospodinske nadaljevalne šole.

Spominjali se boste še, da je bilo v avgustu lanskega leta ob času državne skupščine zastopstvo poverjenišva pri tedanjem ministru poljoprivrede g. Pučlju zaradi kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šol. Na naše posredovanje je bil stavljen za snovanje teh v novi proračun prečesjen znesek. Pri poverjeništvu smo razpravljali večkrat o tem šolstvu. V Celju pa se je vršila anketa kmetijskih strokovnjakov in voditeljev kmetijskih nadaljevalnih šol. Poročilo ste čitali v Učit. Tovarišu. V letošnjih početnicah se pa vrše šesttedenski tečaj na naših kmetijskih šolah za učitelje, ki naj bi se usposobili za poučevanje na kmetijsko-nadaljevalnih šolah.

Kronski upokojenci.

Pravkar čitamo veselo vest za kronsko upokojence, ki so po dolgih letih bede in samozatajevanja, po nešteti intervencijah, pri katerih je

sodelovala tudi naša organizacija, vendar dosegljivo prevedbo na dinarsko pokojnino. Našim starim stanovskim borcem prav iz srca čestitamo na priborjenem uspehu.

Važna se mi zdi tudi pridobitev

stalnosti v službi

tako, ko napravi učitelj usposobljenostni izpit, 100% plačo mu seveda priznajo šele po podpisu dotičnega odloka.

Tudi **avtomatično** napredovanje je važno za vse.

V malenkosti se ne bom spuščal. Povdarjam pa: Ako bi v pretekli poslovni dobi ne dosegli prav ničesar drugega nego to, da je po večini prenehalo tisto premeščanje po čl. 71 pod plaščem službene potrebe, pod katerim se je skrivalo le politično kopito, bi bilo mnogo, jako mnogo.

Zaključujem! Podal sem vam poročilo o stanju organizacije in delovanju poverjeništvu in ožjega sosveta ne z lepimi, visoko donečimi besedami, ampak tako, kakršno je. Stori mi vse, o čemer smo bili prepričani, da more koristiti našemu stanu. Borili smo se dosledno proti vsem, ki so hoteli razbiti za vsako ceno našo organizacijo. Ščutili smo svobodo mišljenja našega članstva, ker je to temelj našega boja, a tudi temelj lepše, naprednejše in svobodnejše bodočnosti našega stanu. Priznati moram, da smo večji del svojih sil porabili za reparacijo starih grehov, za utrjevanje novih smeri in stanovsko utrjevanje discipline. Pravo programatično delo leži še skoro vse pred nami. Da ga izvršimo, bo treba pritegniti mnogo svežih mladih sil k delu. Naj bi postala današnja skupščina mejnik na tej poti, kakor je bila lanska mejnik glede načelne smeri.

Debata.

V debato, ki je bila mestoma zelo živahna, so posegli med drugimi tov. **Dobrsek, Hreščak in Hočevar**, ki priznajo, da je imelo poverjeništvu v letošnjem letu veliko in težko nalogo, ki jo je častno izvršilo. Omenjajo se napete razmere v Mežici z željo, da se dela na njih ublažitev, da ne bo nepotrebnih žrtve. Dalje naglašajo, naj daje poverjeništvu v bodoče smernice posameznim društvom v svrhu enotnega dela, ki naj se usmeri na potrebe celokupnega učiteljstva v državi.

Delegacija je nato tajniško poročilo soglasno sprejela.

Blagajniško poročilo.

Tov. **blagajnik Rado Grum** poroča, da računov ni bilo mogoče objaviti, ker je poslovno leto končalo s 30. junijem, skupščina pa je pričela že 5. julija. (Računi so objavljeni v današnji številki na zadnji strani.) Pravi, da stanje še ni tako, kakor si želi, ker je bila stavba zidana na močvirju, brez trdnega temelja; vkljub temu je že v letošnjem letom račun aktiven. — Na to čita postavke računa in jih razlaga!

Vsi listi so aktivni in tudi celoten račun je aktiven, dasi so se iz previdnosti pri vseh terjatvah napravili visoki odbitki. »Zvonček« je s tekočim letom prišel na zeleno vejo. V prejšnjih letih so se morali pri »Zvončku« delati visoki odpisi, tako n. pr. l. 1920 okrog 68.000 kron, l. 1922 okrog 70.000 Din, l. 1923 okrog 60.000 Din, v letih 1924 in 1925 je ostalo na »Zvončku« 194.000 Din dolga, letos pa izkazuje »Zvonček« nad 9000 Din dobička. Letos tudi ni bilo treba reflektirati na kake odpise pri Učiteljski tiskarni, temveč ji je poverjeništvu sprti poravnalo vse račune, kakor jih je predložila. Poverjeništvu ima plačane vse račune iz tekoče poslovne dobe pri Učiteljski tiskarni in tudi drugod, izvzemši malenkostnih zneskov, ki jih ni bilo mogoče še urediti s centralo UJU in Zvezo državnih nameščencev.

Upati je, da bo tudi uprava, ki se letos še ni dala popolnoma preurediti, v bodočem letu že lahko domala brezhibna.

Debata.

Tov. **Mavrič in Brezovar** hvalita vztrajno, težko in vestno delo **blagajnika**.

Predsednik nadzornega odbora tov. **Franc Škuli** poroča, da je račune pregledal in jih našel v vzornem redu. Zato predlaga celemu odboru absolutorij, **blagajniku** in revizijskemu odseku še posebej izredno zahvalo in nagrado za izredno delo. (Aplavz.)

Izskrene se zahvali **blagajniku** še posebej tov. **poverjenik**.

Blagajnik tov. Grum se zahvaljuje za priznanje povdarjajoč: da je smatral za svojo dolžnost izvršiti delo, ki ga je prevzel, kolikor je bilo mogoče točno in vestno.

Proračun.

Po predhodnem pojasnjenju je bil soglasno sprejet proračun za leto 1927—28. Obenem pooblasti delegacija poverjeništvu, da sme sklepiti o višini nagrad za revizijo.

Poročilo o reviziji za l. 1924., 1925. in 1926.

Nato prehaja poverjenik k obravnavi žalostnega poglavja gospodarskega stanja iz prejšnjih let. Sklepe se na debato seje širjega sosveta, ki se je vršila prejšnji dan, na kateri so bili navzoči zastopniki društev. Iz tega ozira smatra novo debato za nepotrebno, ker bodo zastopniki društev dali lahko pojasnila članstvu.

V deloma nervozni in burni debati (ki jo prouči poverjenik za tajno) se razpravlja o predlogu gospodarskega odseka.

Tov. **Musek** prečita predlog širjega sosveta, ki si ga je osvojil gospodarski odsek. Delegacija sprejme predlog proti 20 glasovom.

Stališče do Učiteljske tiskarne.

Sledilo je kratko pojasnilo o debati in predlogu, ki si ga je osvojil prejšnji dan širši sosvet glede stališča poverj. (kot zadružnika) napram postopanju sedanje večine v upravi Učiteljske tiskarne.

Tozadevna pojasnila so že v tajniškem poročilu. Tov. **Grum** je odstopil, ker se ni izvedel sklep rednega občnega zbora in je večina uprave U. T. sklenila, da se skliče raje izredni občni zbor, kakor da se kooptira tov. **Grum**. Izvedbo sklepa rednega občnega zbora glede kooptacije tov. **Gruma** je priporočala celo Zveza. Večina uprave U. T. je vkljub temu trdovratno vstrajala na tem, da pristane na kooptacijo vsakogar, samo tov. **Gruma** ne, dasi ni navedla nobenega stvarnega razloga proti tov. **Grumu**. Po odstopu tov. **Gruma** se ni izvršil izredni občni zbor, ki bi lahko izvolil tov. **Gruma** v upravni svet, ampak je večina uprave U. T. raje kooptirala na obe prazni mesti tov. **Kosca** in **Ambrožiča**.

S strani poverjeništvu se je pokazala vsa popustljivost. Poslovni posli z Učiteljsko tiskarno so teklj nemoteno in so bili najboljši, ker je poverjeništvu sprti plačevalo vse račune. Odklonitev kooptacije tov. **Gruma** in izvedbe sklepa rednega občnega zbora se stvarno ne da ute-

meljiti, nasprotno je ravno iz stvarnih razlogov tov. **Grum** potreben v upravnem svetu Učiteljske tiskarne.

Tov. **Ivanjšič** je stavil delegacijo sledeči predlog širjega sosveta in gospodarskega odseka: Delegacija je obravnavala izvestilo Učiteljske tiskarne od 4. julija t. l. o novih členih upravnega odbora.

Na podlagi razgovora pooblašča delegacija ožji sosvet, da napravi s sedanjo upravo Učiteljske tiskarne še poslednji poizkus v smeri kolaboracije organizacije UJU in Učiteljske tiskarne.

Ako poizkus ne uspe, naj ožji sosvet ukrene, kar se mu zdi potrebno za obdržanje ugleda organizacije.

Predlog je bil sprejet.

Izprememba pravil UJU.

Temeljito obravnava tov. **Skala** posamezne člene pravil ter jih popravlja. Je proti obveznosti naročbe »Učitelja« in »Narodne prosvete« v pokrajinah, kjer imajo svoja glasila. Ne odobrava raznih podpornih in častnih članov, ker so se take stvari pri nas prežvele. Prav je, da se ustanovi tiskovni fond, ki naj bi bil v Beogradu in borbeni fond, ki naj ostane doma pri sekciji. Gradba učit. domov naj se prepusti inicijativi posameznih sekcij. Končno stavlja predlog odseka.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Delegacija poverj. UJU Ljubljana zbrana na pokrajinski skupščini v Kranju dne 6. julija 1927 ne more niti sprejeti niti razpravljati o projektu pravil UJU, ki ga je izdelal izvršni odbor UJU, ker o njem še niso razpravljala sreska učiteljska društva, kakor je bilo na glavni skupščini leta 1926 v Beogradu sklenjeno.

Vsak tak postopek je nedemokratičen in ga moramo smatrati kot navadni pritisk od zgoraj navzdol. K posameznim poglavjem pa zavzema skupščina sledeče stališče:

1. **Oblika.** Že zunanja oblika ne odgovarja obliki pravil, ki bi jo morala imeti pravila centralne učiteljske organizacije.

2. **Posamezna poglavja.** K poglavju I, II. in III. bi delegacija ne imela ugovora.

IV. **Poglavje.** Stališče glede na članstvo je sprejemljivo — pač pa je treba prepustiti skupščini, da od leta do leta določa višino članarine.

Vpisnina naj odpade.

V pokrajinah, kjer sekcije ne izdajajo svojih glasil je vsaki član obvezan, da naroči Narodno Prosveto, v pokrajinah, ki izdajajo svoja glasila, pa se mora naročiti na centralno glasilo vsako učiteljsko društvo, vsak član UJU iz dotičnega okoliša pa plača primeren znesek za centralni tiskovni fond, ki ga določajo sekcije.

O pravicah in dolžnostih članov se mora v pravih natančneje izraziti.

Načelno se izrekamo proti vsem članom izvzemši rednih in ustanovnih, zlasti pa proti diplomam.

VI. **Fondi.** Pozdravljamo idejo o ustanovitvi fondov za tisk in borbena fonda. Izrekamo se s tem, da je treba za ta dva fonda določiti redni vsakoletni prispevek za članstvo. Fond za tisk naj upravlja centralna uprava, borbeni fond pa sekcije.

VII. **Glede na gospodarske ustanove** naj centralna pravila podajajo sekcijam samo potrebna navodila in smernice. Kot najne gospodarske naloge organiziranega učiteljstva smatramo ustanavljanje Učiteljskih domov po sekcijah, organizacijo skupnih učiteljskih zdravilišč in raznih ugodnosti v zdraviliščih za učiteljstva in svoje ter organizacijo Učiteljske Samopomoči po vseh sekcijah.

Vsaka v UJU organizirana učiteljska oseba mora biti član vseh gospodarskih ustanov.

Budžet: Obveznost letnega proračuna je vpeljati za vsa sreska društva, sekcije in centralo.

Organizacija: Osnova UJU so sreska društva, sekcije in centralna uprava. Smatramo za potrebno, da imajo v temeljnih pogledih sreska društva in sekcije enotna pravila, ki morajo biti vnešena v centralna pravila.

Centralna uprava UJU: Kot odločilni upravni organ Udruženja je uveljaviti zastopstvo predsednikov sekcij s predsednikom in tajnikom centralne. V nadomestilo izvršnega odbora naj se ustanovi sekretariat s potrebnimi eksperti za posamezne funkcije. (Enako naj bi se preuredil tudi ožji sosvet pri sekcijah, Ventilirati bi bilo pa vprašanje širjih svetovetov, ki naj bi se redno sestajali v nadomestilo ožjih svetovetov sekcij.) Glavni odbor naj tvorijo predsedniki sekcij s člani centralnega sekretariata in primernim številom delegiranih zastopnikov iz posameznih sekcij.

Skupščine: Skupščine naj bodo pokrajinske in glavne. Paradne skupščine naj odpadejo.

Volitve: Volitve vseh upravnih funkcijonarjev od sreskega društva do glavnega odbora, se imajo izvršiti po listih in tajno za dobo dveh let. Zastopnike sekcij v glavni upravni odbor volijo pokrajinske skupščine. Člane sekretariata za centralo pa izvoli glavna skupščina na predlog glavnega odbora.

Delegati za pokrajinske skupščine naj se izberejo na 50 članov, in delegati za glavno skupščino na 100 članov. Uvedejo naj se tudi pooblašča.

Poslovniki: Istočasno s pravili naj se izdelajo tudi poslovniki za vsa poglavja pravil, ki so potrebna posebnih navodil.

Poročila odsekov.

A) **Odsek za predloge:** Poročevalec odseka tov. **Čopič** prečita predloge: (Predloge prinesemo zaradi tesnega prostora skupno prihodnjič.)

Pri zadnjem predlogu (o pristopu Edinstva k UJU) naglašajo, da imamo dobro voljo likvidirati spor med nami. Zaključuje z vzklikom: Živele edinstvo slovenskega in jugoslovanskega učiteljstva! Tov. **poverjenik** predlaga, da se vsled pomankanja časa sprejmejo predlogi en block — Sprejeto soglasno.

B) **Gospodarski odsek:** Poročevalec tov. **R. Grum:** (Predloge prinesemo zaradi tesnega prostora skupno prihodnjič.)

Odsek si osvaja predloge tov. **Hreščaka** glede gospodarske koncentracije. Gospodarski svet poverjeništvu naj šteje 4 člane s poverjenikom in potrebnimi zastopniki stanovskih gospodarskih ustanov.

Po prečitaniu predlogov predlaga tov. **Šestan**, da se vsled poznega časa in priprav za koncert pevskega zbora UJU zborovanje prekine, kar je soglasno sprejeto.

Poverjenik naznači nadaljevanje za 7. VII. ob 8. uri.

V četrtek 7. VII. ob 8. uri otvori poverjenik nadaljno zborovanje.

O predlogu odseka za pomoč pevskemu zboru po možnosti, se razvije vsestranska temeljita razprava, v katero posežejo tov.: **Lešnik, Mavrič, Voljavšek, Beček, Roš, Knaflič, Primožič in Dolžnar**

Odsekov predlog je propadel, nakar je predlagal tov. **Brezovar** obvezen prispevek à 10 Din letno, t. j. po 1 Din mesečno v šolskem letu. Predlog je sprejet proti 8 glasovi.

C) **Odsek za teme:** (Predloge priložimo zaradi tesnega prostora skupno prihodnjič.)

Delegacija sprejme vse predloge odseka v celoti. Končno se predlagajo v gospodarski svet tov.: **Hren, Gosak, Hreščak, Kocijančič.** Predlog je soglasno sprejet.

Poverjenik proglašajo, da je dnevni red izčrpan. Zahvaljuje se vsem predavateljem, debatirjem in vsem delegatom za vztrajno sodelovanje ter zaključuje zborovanje.

Koncert pevskega zbora UJU učiteljstva.

Poročilo o koncertu prinašamo na drugem mestu izpod peresa strokovnjaka tov. —sa.

(Poročilo o manifestačni skupščini prinesemo prihodnjič.)

Kmetijsko nadaljevalno šolstvo.

—t Učiteljski tečaj za pouk na kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Na specialni kmetijski šoli na Grmu se je dne 11. julija pričel šesttedenski tečaj za osnovnošolske učitelje. V zavod je bilo sprejetih 16 prosilcev, in sicer sledeči gg. učitelji: **Dolgar Alojzij, učitelj, Trbovlje-Vode, Iskra Miroslav, slušatelj viš. ped. šole, Ljubljana; Jenko Alojzij, učitelj, Ormož; Jurjevčič Franc, šolski upravitelj, Cerklje ob Krki; Kavčič Drago, šolski upravitelj, Zg. Tuhinj; Kavčič Ivan, šolski upravitelj, Medija-Izlake; Kerda Liman, učitelj, St. Vid nad Ljubljano; Lapanje Anton, učitelj, St. Peter pri Novem mestu; Medic Avgust, učitelj, Odanci pri Beltincih; Možina Boris, učitelj, St. Vid nad Ljubljano; Omerza Karel, učitelj, Trbovlje; Pahor Gvidon, šolski upravitelj, Skaručina; Šlibar Martin, učitelj, Toplice pri Novem mestu; Turk Stanko, učitelj, Bled; Utršič Anton, šolski upravitelj, Trebelno; Vider Jožef, šolski upravitelj, Gorje pri Bledu.** Razen imenovanih obiskujejo predavanje iz posameznih kmetijskih predmetov kot eksternisti naslednji gg. učitelji iz bližnje okolice: **Hočevar Franc, šolski upravitelj iz Šmihela, Ivanetič Alojzij, učitelj iz Novega mesta, Koželj Ljudevit, šolski upravitelj iz Novega mesta ter Resman Ivan, učitelj iz Dragoš pri Zelenikih.** Teoretična predavanja se vrše dnevno štiri ure dopoldne, praktična tri ure popoldne. Tečaj se zaključuje 20. avgusta. Zadnje štiri dni se vrše izpiti iz predavnih predmetov, nakar prejmejo udeleženci tečaja izpričevala, ki jih usposabljuje za učitelje na kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Prekoristno institucijo teh tečajev toplo pozdravljamo, želeč jim mnogo uspehov za povzdigo našega gospodarstva.

—t **Konferenca o organizaciji kmetijsko-nadaljevalnih šol** se je vršila dne 10. julija na kmetijski šoli na Grmu. Konferenca se je udeležilo vse ušone osebe grmske kmetijske šole, inspektor g. **Miloš Stibler** kot zastopnik kmetijskega oddelka pri velikem županu v Ljubljani, g. **nadzornik Andrej Skulj** kot odposlanec prosvetnega inspektorjata, g. **sreski ekonom Fr. Malasek**, trije šolski nadzorniki, zastopniki pov. UJU Ljubljana in 25 šolskih upraviteljev in učiteljev iz vseh krajev ljubljanske oblasti. Razpravo je vodil ravnatelj grmske kmetijske šole **gosp. inž. Anton Podgornik**, ki je kmalu po 10. uri otvoril zborovanje, vse navzoče toplo pozdrvil ter takoj prešel na obravnavo zakona o kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Debata o posameznih členih je bila zelo živahna, kar priča o velikem zanimanju, ki vlada med našim učiteljstvom glede te važne ustanove. S poldrugournim odmorom popoldne je trajala razprava do 17. ure. Z nekaterimi izpremembami je bil načrt zakona, pravilnika in učnega programa za kmetijsko-nadaljevalne šole soglasno sprejet. Istočasno se je razpravljalo tudi o ureditvi gospodinsko-nadaljevalnih šolah, za katere se je vzporedno s prej imenovanim sprejel načrt zakona, pravilnika in učnega načrta. Vsa razprava je potekala pod dojmom velike važnosti predmeta za gospodarski napredek našega naroda. Zesleti je le, da bi v najkrajšem času na podlagi čl. 314. finančnega zakona za 1927./28. beseda postala meso.

Naša samoizobraževalna akcija.

—s **Izobraževalni tečaj**, ki ga priredi poverjeništvu UJU — Ljubljana prične 25. avgusta v Ljubljani. Vsako okrajno društvo naj poskrbi, da se bo vsaj po eden zastopnik društva udeležil tečaja, da bo vodil nadaljnjo samoizobraževalno akcijo med letom. Obravnavala se bodo sledeča vprašanja: 1. Organizacija samoizobraževalnega dela. 2. Organizacija kmetijsko-nadaljevalnega šolstva pri nas. 3. Organizacija gospodinskega izobraževalnih tečajev na deželi. 4. O etični vzgoji. 5. O delovni šoli. 6. Vzgoja mladine po šolski dobi — ločeno z ozirom na mladeniče in z ozirom na dekleta. 7. Naloga učitelje na deželi. — Opozorjamo na zadevno notico glede prijave z zadnji številki.

Samoizobrazba v logaškem okraju.

18. in 26. junija sta se vršila prva sociološka samoizobraževalna sestanka za logaški in žirovski krožek, prvi v Dol. Logatcu.

drugi v Zireh. Na obeh sestankih so se obravnavale sledeče teme: Uvod v sociologijo, teleologija in kavzaliteta, determinizem in indeterminizem, idealizem in materializem. Udeležba na obeh sestankih je bila skoraj polnoštevilna. Oba sestanka je vodil tov. **Medvešek** iz Rovt. V prihodnjem šolskem letu se bodo ti sestanki vršili redno vsaki mesec.

Razpisi služb.

— **Razpisujem na državnem moškem učiteljskem v Mariboru za šolsko leto 1927./28.** učno mesto za petje in glasbo. Prošnje, ki jim je priložiti zrelostno izpričevalo, izpričevalo učne usposobljenosti, dokazila o do sedanjem službovanju in kvalifikacijsko tabelo (službeno razpredelnico), naj se vložijo, naslovljena na ministrstvo prosvete, po službeni poti pri velikem županu mariborske oblasti do vštetelega dne 5. avgusta 1927. — Za velikega župana mariborske oblasti prosvetni inspektor dr. **Kotnik I. r.**

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

—i **Imenovanje.** V Ljubljani za stalno učiteljico na I. ženski osnovni šoli **Ida Mazi**, za stalno učiteljico na I. ženski osnovni šoli **Roza Randl.**

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f **Letovanje na Braču.** Vse one učitelje (ice), ki so se mi priglasili, prosim, da mi na spodnji naslov takoj sporoče, kdaj pridejo, da jim rezerviramo mesto! Ker je velik naval, prosim, da mi točno takoj odgovore, v obratnem slučaju ne garantiram za prostor. Najbolje, ako potujete z vlakom, kakor smo mi potovali, in sicer: Ob 13.18 iz Ljubljane do Karlovca, od tu pa z brzovlakom direktno na Split. Iz Splita vozi parobrod vsak dan razen nedelje ob 14. uri. V slučaju da mi pravočasno sporočite, Vas pričakujem v Splitu.

Slavko Mrovlje, učitelj, glavni pov. Fer. Saveza — Bol-Brač-Dalmacija.

Splošne vesti.

»REDUKCIJA«

ki že leta razburja državne uradnike ter moti in ovira delo v uradih, ni do zadnjega časa razburjala šole in učiteljstva. Pred kratkim pa je izšel ministrski odlok, ki je mahoma ukinil več učnih mest, t. j. vzporednic, pa tudi stalnih razredov in s tem reducirail višje organizirane šole v nižje.

O tem smo kratko poročali v našem stanovskem glasilu in tudi takoj vse potrebno ukrenili, da se zadeva izvede pravilno in previdno, brez škode za napredek šole. Storili smo tudi vse v obrambo prizadetih učnih oseb. Dobili smo zagotovilo, da se bo dalo marsikje, kjer je za to postavna možnost, zadevo povoljno urediti. Vedno smo motrili in reševali ta vprašanja le iz stvarnega vidika.

Ker pa je začelo o tem vprašanju razpravljati tudi naše dnevno i. dr. časopisje, naj izpregovorimo še mi o redukciji.

Ministrstvo prosvete je izdalo dne 30. januarja t. l. odlok, po katerem so morala vsa šolska upraviteljstva poročati o številčnem stanju šol, razredov in učencev ter o stanju šolskih poslopij. Na podlagi teh poročil, ki so bila predložena preko prosvetne oblasti ministrstvu, je bila izvedena redukcija, z motivacijo, da v ukinjenih razredih ni bilo dovolj (30) otrok; ponekod pa, da so se razredi ukinili, ker ni zanje prostora, drugod pa, ker se šolski prostori uporabljajo za druge svrhe in se s tem odtegujejo šolski uporabi. Odlok omenja tudi, da se bodo nekateri razredi še ukinili, ako ne bo zanje v tekočem letu prostora.

Temelj države je pravičnost in dobro gospodarstvo. V kolikor izvira ta redukcija iz tega vidika in v kolikor je iz tega stališča upravičena in zakonita, ji ne moremo in ne smemo ugovarjati, ker nikakor ne moremo opravičevati, če smo pošteni državljani, obstoj vzporednice z 10—15 otroci.

Ali vsa drugačna je stvar tam, kjer razred ne šteje morda polnih 30 učencev, pa so terenske in gospodarske ter druge prilike take, da obstoj razreda utemeljujejo. (Razredi za oddaljene, slabo nadarjene itd.) Tu se bo dala popraviti tudi marsikaka storjena napaka.

Predvsem pa moramo pri tej redukciji razredov pomisliti na to, da so bile z omejenim odlokom ukinjene vzporednice in sistemizirani razredi.

To je stvar o kateri moramo izpregovoriti. Vzorednico otvorimo tam, kjer se izkaže potreba in kolikor časa traja potreba. Ako te ni več, se brez nadaljnega ukrepanja vzorednica iz enostavnega razloga, ker ni potrebe. Učna oseba gre drugam. Zato tudi vzporednice ne morejo biti stalno zasedene, učne osebe na takih mestih morajo biti na to pripravljene. Ako pa obstoja kaka vzporednica tri leta z zadostnim številom otrok, tedaj je mogoče to vzporednico sistemizirati in jo spremeniti v stalen razred in s tem šolo razširiti v večrazrednico. To pa se more izvršiti le s pristankom lokalnih, šolo vzdržujočih faktorjev. Taka stalnega razreda in sistemiziranega mesta pa ni mogoče ukiniti, če k temu ne pristanejo šolovzdržujoči činitelji. Učna oseba, ki je dobila tako mesto z razpisom, je stalna na mestu in je nikdo ne more prestaviti brez predhodne disciplinske obsodbe, odnostno po lastnem pristanku.